

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## DEPARTAMENTUL DE CERCETARE

### POLITICA DE CERCETARE

#### UNArte - INSTITUȚIE DE CERCETARE – DEZVOLTARE

Ținând cont de transformările societății contemporane, direcțiile politicii educaționale și experiența acumulată de Universitatea Națională de Arte din București (UNArte) în ultimii ani, dinamica științei la nivel național și internațional impun revizuirea și reformularea direcțiilor strategice, pentru a asigura o cercetare performantă, ancorată în tendințele naționale și internaționale actuale.

#### Istoric

Identificată ca nevoie și formulată ca direcție de dezvoltare, Strategia de Cercetare Științifică și Creație Artistică din UNArte a generat un mediu competițional la nivel intern și a asigurat un cadru permanent de evaluare și autoevaluare instituțională.

După adoptarea Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și specializare Inteligentă 2022 – 2027, în urma căreia cercetarea a beneficiat de resurse financiare considerabile, o preocupare constantă a fost dezvoltarea activităților de cercetare la nivelul universității, prin crearea de echipe pentru accesarea de linii de finanțare. La nivel internațional, programele europene au reprezentat noi provocări în dezvoltarea cercetării științifice, ca și direcțiile de finanțare din programele de fonduri de dezvoltare instituțională.

Ținând cont de toate aceste mutații și evoluții, activitățile de cercetare desfășurate în UNArte și rezultatele acestora, au dus la o recunoaștere instituțională la nivel național și o integrare în mișcarea științifică internațională de profil.

#### Misiune

Universitatea Națională de Arte București așează cercetarea științifică la baza funcționării sale, aceasta reprezentând principalul criteriu de evaluare a calificării academice.

În acest context, misiunea cercetării științifice în UNArte este în direcția contribuției, susținerii, dezvoltării și promovării inovării în domeniul cercetării, dezvoltării tehnologice și transferului de cunoștințe, pentru crearea *Societății bazate pe cunoaștere* în *Aria Europeană de Cercetare* și dezvoltarea resurselor umane implicate în cercetare.

În contextul actual, principalele obiective sunt bazate pe cunoaștere sistematică și inovare, dezvoltarea activității de cercetare și creație artistică, interculturalitate și interdisciplinaritate prin stimularea formării de nuclee de cercetare, a centrelor de creație și cercetare științifică și prin dezvoltarea de parteneriate, atragerea și accesarea unor surse naționale și internaționale și linii de finanțare.

## Scopuri Strategice

Activitatea de cercetare dezvoltare inovare din Universitatea Națională de Arte din București are la bază cinci scopuri strategice:

- (1) asigurarea unui avantaj competitiv la nivel național și internațional, în domeniul de profil și specialitate prin stimularea performanțelor și întreținerea unui cadru competitiv în direcția *World-Class Research University*;
- (2) asigurarea cadrului și generarea contextului necesar pentru implementarea activității de CDI din UNArte după modelul universităților de top orientate spre cercetare și creație artistică prin toate activitățile academice principale: didactice și servicii de specialitate inovative către comunitate, piața de forță de muncă și contextul cultural european și internațional;
- (3) susținerea și promovarea valorilor culturale și științifice, crearea unui cadru adecvat pentru ca UNArte să își păstreze rolul activ la cultura și civilizația națională și europeană;
- (4) dezvoltarea infrastructurii de cercetare dezvoltare și inovare prin completarea dotărilor existente și dezvoltarea resurselor umane și aparatul administrativ;
- (5) crearea unei platforme de integrare a tinerilor cercetători prin dezvoltarea de nuclee de excelență, stimularea, susținerea și promovarea de proiecte care generează dezvoltarea resurselor umane din cercetare și asigură atragerea și păstrarea tinerilor în aria de cercetare.

## Infrastructura de cercetare

Universitatea Națională de Arte din București, prin specificul facultăților (Arte Plastice, Arte Decorative și Design, Istoria și Teoria Artei), dispune de laboratoare specializate și ateliere tehnice de cercetare cum sunt: **laborator de tehnici grafice** de imprimare (serigrafie și tehnici de gravură), **laborator de turnătorie** (sculptură), **laborator de transpunere** pentru ceramic, sticlă, metal, **cuptoare de ardere** pentru ceramică, sticlă și metal, **atelier de suflat sticlă**, **laborator de imprimărie textilă**, laborator de **tehnici de transpunere artă murală**, **laboratoare de machetare** (design de produs și design grafic, scenografie de teatru și film), **laborator de conservare și restaurare a operei de artă**, **laboratoare de procesare a imaginii fotografice și film**. Acestea sunt completate de **fonduri documentare de carte specializată - biblioteca UNA** (peste 20000 volume), **diatca** (peste 90000 de diapozitive), spații de expunere în cadrul facultăților și sala de expoziții conferințe și seminarii – **UNAgaleria** (galeria Universității Naționale de Arte din București), **tipografie digitală**, editură acreditată CNCS categoria B **Editura Unarte**, **42 ateliere de creație**, patru **săli de conferințe și seminarii** cu o capacitate între 20 și 150 de locuri (Sala de conferințe ITA, Amfiteatru, Sala de conferințemaster și UNAgaleria).

La nivel de facultăți, departamente și laboratoare de cercetare, dezvoltarea instrumentarului pedagogic și de cercetare a fost cu prioritate îmbunătățit prin dotări cu echipamente specifice (unități de computere, echipamente fotografice și de înregistrare și prelucrare film, echipamente specifice fiecărui domeniu specializat.

La nivel de universitate, există șapte centre de cercetare active, recunoscute de Senatul universității. Acestea sunt după cum urmează:

#### CENTRELE DE CERCETARE UNArte

- înregistrate în EERIS -

1. ANIM – Centrul pentru analiza și creația imaginii artistice, director prof. univ. dr. Cătălin Bălescu, Facultatea de Arte Plastice, Departamentul de Pictură; Centrul de analiză și creare a imaginii artistice este o unitate de cercetare științifică și artistică cu un laborator specializat licențiat de CNCIS / UEFISCDI din 2004. Activitatea de cercetare a centrului se concentrează pe identificarea științifică a parametrilor calitativi ai imaginii, utilizând modele de analiză statistică și specificații cuantificabile. Acesta definește noi forme de expresie în cadrul imaginii, în timp ce cercetarea artistică își propune să reînvie formele artistice existente și să abordeze sistematic limbajele complementare picturii. Pentru a identifica sursele de blocaj în artele contemporane, Centrul a întreprins studii sistematice pentru a defini analiza modelului computerizat de imagine artistică. O direcție constantă de cercetare este posibilitatea de a identifica, pe o serie de parametri cuantificabili în cazul imaginilor standard, arhetipurile vizuale care transcend în timp.

2. CENTRUL DE CERCETĂRI ÎN CONSERVAREA ȘI RESTAURAREA OPEREI DE ARTĂ – director lector. univ. dr. Cristina Serendan, Facultatea de Istoria și Teoria Artei, departamentul de Conservare și Restaurare a Operei de Artă (acreditat CNCIS în 2006); Centrul de conservare și restaurare cuprinde echipamente, ateliere și spații de laborator, asigurând prelegeri, demonstrații și activități de cercetare în domenii legate de conservarea artei.

Principalele direcții de cercetare sunt:

- Studii asupra relației structură-deteriorare în contextul restaurării și conservării
- Materiale noi pentru conservare și restaurare
- Studii privind dezvoltarea de noi metodologii pentru conservarea operelor de artă
- Identificarea biodeteriorării și studiu la nivel structural și celular
- Monitorizarea biodeteriorării: identificarea biodeteriogenilor, metode pentru tratarea acestora și evaluarea rezistenței lor la biocide
- Studii și monitorizare a factorilor care influențează conservarea operelor de artă

3. CENTRUL DE STUDII VIZUALE – Centru de cercetare în istoria și teoria formelor vizuale, director lector. univ. dr. Mirela Duculescu, Facultatea de Istoria și Teoria Artei, departamentul de Istoria și Teoria Artei (înființat în 2006); Fondat în 2006, centrul se concentrează pe 3 axe de cercetare, după cum urmează: I - Istoria artei digitale, II - Societatea și arta, III - Reconsiderarea subiectului Istoria istoriei artei și educația artistică în România. O resursă majoră a centrului este o bibliotecă multimedia cu peste 90.000 de diapozitive, precum și arhive de imagini istorice ale foștilor profesori și istorici de artă.

4. ARTA ÎN SPAȚIUL PUBLIC – Centru de cercetare și creație artistică, director prof. univ. dr. Marilena Preda-Sânc, Facultatea de Arte Decorative și Design, departamentul de Artă Murală (înființat în 2006); Centrul pentru artă în spațiul public propune o abordare transdisciplinară și multimedia a relațiilor complexe generate de opera de artă ca o intervenție în spațiul public. În

planificarea urbană contextuală, țesutul artistic al orașului devine un factor esențial în construirea unui habitat uman cu o dimensiune culturală. Importanța acestui centru constă nu numai în crearea de arhive documentare care vor spori vizibilitatea culturii și educației românești sau realizarea unor expoziții și lucrări in situ, ci și în dezbaterile publice în care se discută cu oficialii responsabili din administrație; în promovare, machetarea operei de artă în spațiile publice și atragerea de fonduri, în relația cu beneficiarii, sponsorii, fundațiile.

5. CENTRUL DE CERCETARE ȘI CREAȚIE ARTISTICĂ ÎN DOMENIUL ARTELOR ȘI TEHNOLOGIILOR TEXTILE, CRIATT – Facultatea de Arte Decorative și Design, departamentul de Arte Textile (înființat în 2007). Activitatea centrului de cercetare se desfășoară în spații dedicate, în ateliere de studiu și proiectare. Centrul dispune de spații tehnologice și laboratoare de transpunere în mediu textil a creațiilor, experimentelor și temelor de cercetare aplicativă. Sunt derulate proiecte de imprimărie textilă, tapiserie-contexturi și prelucrarea imaginii pe calculator. Centrul oferă și o bibliotecă de specialitate cu peste 250 de titluri de referință în domeniu și periodice.

6. EVENIMENT MODĂ ȘI IMAGINE – EMI – Centrul de cercetare pentru cultura modei, director prof. univ. dr. Unda Popp, Facultatea de Arte Decorative și Design, departamentul Modă (înființat în 2010); pentru extinderea domeniului de studiu și pentru a utiliza experiența extra instituțională a cadrelor didactice, EMI concentrează și corelează proiecte artistice inițiate și desfășurate de departamentul Modă, fixând și cadrul necesar desfășurării proiectelor și temelor de cercetare.

7. Centrul de Design și Prototipuri - director prof. univ. dr. Dinu Dumbrăviciu, Facultatea de Arte Decorative și Design, departamentul Design (înființat în 2018). Centrul de design și prototipuri este o infrastructură creată pentru a încuraja abilitățile de proiectare și dezvoltare în rândul studenților și tinerilor designeri. Oferă toate echipamentele de bază și specializate, necesare pentru construirea de prototipuri și machete folosind prelucrări standard și procese de fabricație neconvenționale.

#### 8. Centrul universitar de cercetare interdisciplinară în arte vizuale (CIAV)

Centrul universitar de cercetare interdisciplinară în arte vizuale este o entitate de cercetare științifică interdisciplinară, înființată prin Decizia Senatului Universității Naționale de Arte din București nr. 17 din data 09.02.2024 și organizată în baza Cartei Universității Naționale de Arte din București, cu misiunea de a forma colectiv de cercetare interdisciplinară în domeniul artelor vizuale.

Obiectivele centrului sunt:

- a. Conceperea, elaborarea și implementarea unui plan de traduceri ale textelor fundamentale din domeniul artelor vizuale.
- b. Conceperea, editarea și publicare, sub egida centrului de cercetare, a unei reviste de specialitate în vederea diseminării rezultatelor cercetării
- c. Inițierea proiectelor de cercetare interdisciplinară cu scopul producerii și publicării de studii și articole științifice în reviste recunoscute la nivel național și internațional.
- d. Atragerea de tineri cercetători în colective de cercetare, organizate pe ciclurile de studii masterale și doctorale
- e. Transferul rezultatelor cercetării în plan didactic, prin organizarea de conferințe, colocvii și ateliere dedicate mediului profesional de cercetare în domeniul artelor vizuale și studenților Universității Naționale de Arte din București.
- f. Diseminarea rezultatelor cercetării în spațiul public și pe platforme digitale universitare și academice recunoscute la nivel național și internațional.

O prioritate în dezvoltarea infrastructurii din Universitatea Națională de Arte din București este susținerea infrastructurii de inovare și transfer tehnologic care are în vedere existența surselor de informare și formare

cu privire la aplicarea unor măsuri de asigurare a calității în cercetare, creșterea fondului de documentare, în special prin acces la bazele de date și achiziția și acesarea de biblioteci on-line, continuarea programului de investiții pentru actualizarea, dotarea și echiparea laboratoarelor existente și crearea unor laboratoare performante.

Utilizarea în comun a infrastructurii universității și a institutelor de cercetare din consorțiile de cercetare, dotarea de înalt nivel a unităților de cercetare de excelență, odată cu consolidarea dotării tuturor unităților de cercetare, are ca scop principal utilizarea infrastructurii existente cu eficiență maximă și în beneficiul tuturor cadrelor didactice și studenților din universitate, care desfășoară activitate de cercetare și stabilirea unor mecanisme de urmărire a aplicării programului de îmbunătățire și diversificare a infrastructurii de cercetare a UNArte.

### **Modul de valorificare a rezultatelor de cercetare, dezvoltare, inovare și gradul de recunoaștere al acestora:**

Contribuția Universității Naționale de Arte din București la dezvoltarea cunoașterii științifice și artistice constă în organizarea și participarea în diverse comunicări și manifestări specifice ce reprezintă segmente de cercetare teoretică, critică și practică, realizate în urma unor studii legate de temele de cercetare. Printre manifestări, amintim: mese rotunde, sesiuni de comunicări științifice și artistice, simpozioane, conferințe și seminarii naționale și internaționale, expoziții naționale și internaționale, personale și de grup, articole publicate în reviste de specialitate, expertiză în domeniu, editarea și publicarea de cataloage și cărți tematice, arhive de imagini însoțite de texte critice pe suport digital, CD-Rom și realizarea unor documente - suport de curs pentru licență, masterat și doctorat, aplicații noi de cercetare, efectuarea unor lucrări de restaurare pe obiective de patrimoniu, derularea de contracte cu caracter aplicativ, artistic, studii de fezabilitate (etc.) sau concretizarea unor proiecte artistice.

### **Domenii de specialitate conform clasificărilor:**

#### **Clasificări CAEN:**

#### **8540 - Învățământ superior**

7219 Cercetare dezvoltare în științe naturale și inginerie

7220 Cercetare dezvoltare în științe sociale și umaniste

**Clasificări UNESCO:** 6203.03 Arte decorative; 6203.04 Desen, gravură; 6203.05 Estetica artelor frumoase; 6203.99 Altele: arte vizuale, management, marketing și politici culturale; 6301.01 Evoluția culturală; 6301.02 Relații culturale.

### **OBIECTIVELE PRINCIPALE ALE POLITICII CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE UNAB:**

- a) promovarea și dezvoltarea sistemului de cercetare-dezvoltare pentru susținerea dezvoltării și a cunoașterii în domeniul de specialitate;
- b) integrarea în comunitatea științifică și artistică internațională;
- c) protecția patrimoniului cultural și științific românesc;
- d) dezvoltarea resurselor umane din activitatea de cercetare;
- e) dezvoltarea bazei materiale și finanțarea activității de cercetare și creație artistică.

Obiectivele strategiei sunt în concordanță cu obiectivele strategiei naționale, a politicii și ale strategiilor sectoriale și sunt stabilite pe baza consultării documentelor în vigoare, cu unitățile de cercetare-dezvoltare și cu partenerii sociali. Strategia instituțională se actualizează periodic, în funcție de evoluția economico-socială și culturală la nivel național, european și internațional.

## **DIRECȚIILE POLITICILOR DE CERCETARE**

Obiective strategice și direcții de acțiune pentru politicile din domeniul cercetare științifică, creație artistică și dezvoltare tehnologică:

- Creșterea rolului cercetării în dezvoltarea și transferul în economie al tehnologiilor avansate pentru a asigura rolul competitiv al unor sectoare pe plan internațional;
- Corelarea mai strânsă a activităților de cercetare-dezvoltare și inovare cu politica culturală a României și întărirea pe termen lung a legăturii între sectorul de cercetare- dezvoltare și mediul economic, prin:
  - dezvoltarea mecanismelor care asigură transferul tehnologic în economie;
  - încurajarea participării sectorului privat în activități de cercetare-dezvoltare și inovare;
  - majorarea cheltuielilor totale destinate sectorului de cercetare-dezvoltare prin accesarea de fonduri naționale și europene;
  - întărirea capacității în domeniul cercetare-dezvoltare, atât la nivelul autorităților publice, cât și al unităților și personalului de cercetare-dezvoltare.

### **Documentele strategice care definesc perspectiva de dezvoltare a domeniului CDI în perioada 2022-2027:**

- Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă (SNCISI) pentru perioada 2022-2027, aprobată prin HG nr. 933 din 2022;
- Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare pentru 2022-2027, denumit generic Planul Național IV – PNCDI IV, aprobat prin H.G. nr. 1188/2022 și care reprezintă principalul instrument de implementare a Strategiei Naționale.

Strategia și Planul Național CDI pentru perioada 2022 – 2027 stabilesc obiective strategice și direcții prioritare pe termen lung, care definesc perspectiva de dezvoltare în ansamblu a sistemului CDI. În consecință, cele două documente reprezintă referința în raport cu care se dezvoltă întregul proces de planificare pe termen lung și de implementare a politicilor guvernamentale promovate pentru domeniul CDI.

## **STRATEGIA CDI PENTRU PERIOADA 2022 - 2027**

În concordanță cu Strategia Națională CDI pentru perioada 2022-2027 este susținut ca principal obiectiv recuperarea decalajelor existente față de nivelul țărilor europene și pregătește sistemul de CDI pentru a identifica și consolida, prin deschidere internațională, parteneriat și competiție, acele zone în care UNArte poate să exceleze.

Principalele obiective strategice stabilite pe baza Strategiei Naționale pentru dezvoltarea sistemului CDI din România în perioada 2022 - 2027:

- Crearea de cunoaștere, respectiv obținerea de rezultate științifice, tehnologice și de creație artistică competitive pe plan internațional;
- Creșterea competitivității prin inovare cu impact în piața de artă și transferul cunoștințelor în practica economică. Creșterea calității vieții sociale, prin dezvoltarea

de soluții, inclusiv tehnologice care să genereze beneficii directe asupra societății.

Obiectivele specifice urmărite prin Strategia Națională CDI se referă în principal la următoarele aspecte:

i) dezvoltarea resurselor sistemului CD:

- dezvoltarea capitalului uman și a bazei materiale pentru cercetare, pentru a asigura realizarea masei critice și a facilităților necesare pentru dezvoltarea surselor interne de competență în domeniile de înaltă tehnologie și a capacității de a utiliza și oferi servicii științifice, tehnologice și creative specializate pentru aceste domenii;
- dezvoltarea platformelor și rețelelor CD integrate, în special în domenii de înaltă tehnologie, prin stimularea formării consorțiilor cercetare-industrie-piață de artă și promovarea proiectelor CDI în parteneriat;

ii) creșterea performanțelor în activitățile CD

- îmbunătățirea nivelului calitativ al producției științifice, tehnice și artistice: creșterea numărului de articole în publicații din fluxurile principale ale literaturii de specialitate, precum și creșterea numărului de brevete, produse artistice supuse dreptului de autor la nivel național și internațional;  
orientarea programelor naționale CDI spre domenii și tematici prioritare, cu impact deosebit pentru creșterea competitivității și asigurarea dezvoltării durabile;

iii) antrenarea sectorului privat în activitățile CD

- dezvoltarea parteneriatelor public-privat în știință, tehnologie și artă prin generarea unor nuclee de competențe, platforme tehnologice de cercetare și creație artistică, cât și a unor interfețe specializate între cererea și oferta de CDI;
- întărirea capacității de cercetare și inovare în domeniul artistic și creșterea contribuției la inovarea tehnologiilor, produselor și serviciilor oferite/ utilizate;

iv) extinderea cooperării internaționale

- extinderea cooperării internaționale în programe și proiecte;
- mai bună reprezentare a României la nivel instituțional și prin experții săi în instituții și organisme reprezentative CDI la nivel european și internațional;
- participarea diasporei științifice românești în proiecte de cercetare pentru a promova sectorul de CD din România, precum și la evaluarea proiectelor, programelor și politicilor.

## **PLANUL CDI PENTRU PERIOADA 2022 - 2027**

Planul Național pentru Cercetare-Dezvoltare este principalul instrument de implementare a Strategiei Naționale CDI pentru perioada 2022 - 2027. În alcătuirea Planului Național s-a ținut seama de rezultatele obținute din consultarea largă a comunității științifice din țară și din străinătate, realizată în perioada anterioară, cât și de necesitățile impuse de intrarea României în Uniunea Europeană (UE).

De asemenea, s-a avut în vedere experiența acumulată în organizarea și desfășurarea activităților CDI ca urmare a derulării Planului Național I CDI, PNCDI II și III și a altor programe de cercetare naționale și internaționale.

## Obiective de referință

- Creșterea capacității de cercetare prin dezvoltarea infrastructurii de CD și atragerea de tineri și de specialiști de înaltă calificare, atât pentru instituții de CD (universități și institute CD), cât și pentru firme care au departamente de cercetare;
- Dezvoltarea capitalului uman pentru cercetare;
- Atragerea și menținerea tinerilor cercetători cu performanțe profesionale deosebite;
- Promovarea în cariera științifică;
- Întărirea colaborării cu cercetătorii români aflați în străinătate;
- Dezvoltarea bazei materiale pentru cercetare;
- Creșterea capacității de cercetare și dezvoltarea serviciilor științifice și tehnologice specializate pentru domenii de înaltă tehnologie, în instituțiile publice CD și instituțiile de învățământ superior;
- Îmbunătățirea accesului la resursele interne și internaționale de informare științifică și tehnică;
- Creșterea calității și a performanțelor în activitățile de cercetare;
- Stimularea activităților de cercetare-dezvoltare;
- Dezvoltarea activităților de difuzare, transfer și valorificare a rezultatelor CD și a cunoștințelor științifice;
- Dezvoltarea programelor de cooperare trans-națională.
- dezvoltarea de poli de excelență.
- stimularea transferului tehnologic bazat pe cooperarea dintre instituții CD și întreprinderi;

În concordanță cu politica educațională și cea culturală, UNArte ca unitate de cercetare, accesează programele naționale și europene de profil.